

Ujinarnik

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LESNA SLOVENIJA GRADEC - GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA N. SOL. O.

LETO XV — ŠTEVILKA 10

OKTOBER 1983

POSTNINA PLAČANA

KAKO DALEČ SMO Z NOVIM NAGRAJEVANJEM V LESNI

V mesecu maju letos smo vsem temeljnim organizacijami LESNE poslali v strokovno obravnavo osnutek samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev OD in skupno porabo skupaj z izračunom predvidenega prispevka dela delavcev po posebni metodologiji, ki je priloga navedenega sporazuma. S tem samoupravnim sporazumom smo opredelili nekatera načela delitve po rezultatu dela, tako predvideni kot dejanski prispevek dela delavcev, zajamčeni OD, minulo delo, ino-

vacije, dodatke in nadomestila OD itd., skratka vse tisto, kar naj bi bilo kot skupno izhodišče nagrajevanja po delu za celotno Lesno.

S predvidenim prispevkom dela delavcev smo želeli opredeliti predvsem cilje, ki jih je glede novega sistema nagrajevanja po delu nakazala problemska sindikalna konferenca v preteklem letu, na kateri je bilo med drugim sklenjeno, da naj se bolje nagradi težko, fizično delo in kreativno-strokovno delo, da naj se razmerje med manj zahtevnim in najbolj zahtevnim delom nekoliko poveča, da naj se skrbneje pregledajo razmerja med vodstvenimi delovnimi opravili z ozirom na celovitost obvladovanja funkcij poslovnega procesa, da naj se pri izračunu posameznih grup upoštevajo vsa dela in naloge v LESNI, postavljeni pa so bili tudi roki za dokončanje posameznih nalog. V razpravi pa se je pokazalo, da je šele izračun posameznih grup po predvidenem prispevku vzpodbudil resnično zanimanje delavcev za razpravo tega, tako pomembnega samoupravnega akta, čeprav je potrebno hkrati ugotoviti, da se je le-ta vrtela le okrog grup za posamezna dela in naloge, ne pa toliko glede same metodologije predvidenega prispevka kot tudi ne ostalih kriterijev iz samoupravnega sporazuma. Iz številnih pripomb, ki smo jih glede na omenjeni izračun predvidenega prispevka prejeli, je že možno ugotoviti, da bo potrebno nekatere sestavine pravilnikov o razvidih del oz. nalog, kot so npr. kadrovske podatke, pogoji za sklenitev delovnega razmerja itd., spremeniti oz. dodelati, saj so bila zaradi novih opredelitev v samem sistemu OD in konkretnije v metodologiji predvidenega prispevka ta razmerja porušena. Sicer pa v tem trenutku prevladuje mnenje, zlasti strokovnih skupin, ki so pripravljale novi sistem nagrajevanja po delu, kakor tudi nekaterih drugih struktur, da je predlagana metodologija predvidenega prispevka v glavnem sprejemljiva, le da je potrebno različna stališča, ki izhajajo iz pripomb temeljnih organizacij, uskladiti. Takšno stališče je bilo sprejeto tako na posvetu strokovnih sodelavcev lesarstva in gozdarstva kakor tudi na seji izvršnega odbora konference sindikata LESNE. Na teh sestankih je bilo ugotovljeno, da delo v zvezi s sistemom nagrajevanja po delu zaradi problemov usklajevanja poteka vse prepočasi zaradi precejšnjih različnosti med posameznimi skupinami TOZD LESNE kakor tudi zaradi neustreznega strokovnega pristopa k temu delu, saj se s tem delom ukvarjajo v glavnem ljudje, ki jim je priprava vsebine tega

Vzpon planincev »Lesne« na Mojstrovko — (sestavek o zanimivi poti preberite na 4. strani)

Pn.
 STUDIJSKA KNJIZNICA
 62100 RAVNE NA KOROŠCIH
 RAVNE

samoupravnega sporazuma le dodatna naloga poleg številnih drugih. Zato sta bili na novo določeni dve delovni skupini: za dokončanje dela v zvezi s predvidenim prispevkom dela delavcev in uskladitve pripomb iz tega naslova kakor tudi posebne delovne skupine za pripravo meril dejanskega prispevka dela delavcev, na katerem doslej ni bilo storjeno dovolj. Sprejeto je bilo tudi stališče, da je naloga v zvezi s sistemom OD za obe navedeni skupini prioritetenega značaja vse do sprejema skupnih osnov sporazuma kot tudi pravilnikov o delitvi sredstev za OD in skupno porabo v temeljnih organizacijah skupno s predlogom analitične ocene del in nalog posameznih temeljnih organizacij.

Delovna skupina za pripravo predvidenega prispevka bo imela za nalogo zlasti uskladitev pripomb temeljnih organizacij, ki so bile podane v zvezi z izračuni grup predvidenega prispevka, kjer bo potrebno še v večji meri upoštevati najtežja fizična dela in najbolj zahtevna stro-

kovna dela, hkrati pa upoštevati in vgraditi v sporazum tiste specifičnosti posameznih temeljnih organizacij, ki so dejansko prisotne ob upoštevanju načela »za enako zahtevnost dela enako plačilo«. Uskladitev vsega tega vsekakor ne bo lahka naloga. Strokovna skupina za pripravo meril dejanskega prispevka pa mora v mesecu dni strokovno pripraviti kriterije oz. merila po dejanskem prispevku dela delavcev, jih uskladiti v posameznih temeljnih organizacijah ter pripraviti zasnovo pravilnikov o delitvi sredstev za OD in skupno porabo v sodelovanju s strokovno skupino za pripravo predvidenega prispevka dela delavcev.

IO konference sindikata, organi upravljanja DO, kot tudi kolektivni poslovodni organ DO bodo s posebno pozornostjo spremljali in pospeševali ter usklajevali to delo tako, da bi ga končno le pripeljali do kraja.

Ivan Penec, dipl. iur.

BOJ PROTI ALKOHOLIZMU JE LE FIKCIJA

Kje poteka boj proti alkoholizmu? Kdo se sploh bori? Sestanke koordinacijskih odborov za boj proti alkoholizmu ne moremo imenovati boj, kaj drugega posebnega pa se tako ne dogaja. Morali bomo preučiti, ali bodo omenjeni odbori pri sedanjih programih in sestavah res sposobni, da se spopadejo z alkoholizmom. Škoda je namreč dobro mislečih ljudi, ki bi radi kaj napravili, pa vedno znova resignirajo.

Ker pa navzlic »boju«¹ proti alkoholizmu narašča število alkoholikov, ki povzročajo čedalje več različnih družbenih problemov, lahko govorimo le o obrambi proti neprestanemu širjenju alkoholizma, kjer pa na vsej črti doživljamo poraze.

Dobro poznamo boj z alkoholiki, ki ga bojujejo žene in otroci alkoholikov, pa tudi sodelavci v združenem delu. V tem boju praviloma zmagojujejo alkoholiki, saj učinkovito uničujejo družine in kalijo medsebojne odnose v združenem delu, da prometnih nesreč, mladoletniškega prestopništva (ki mu praviloma botruje alkoholizacija z dolgočasenih, razvajenih in lenih mladeničev in mladenk), kriminalitete itd. ne razčlenjujemo.

Tisto malo uspešnega zdravljenja, ki ga opravlja zdravstvena služba, tudi ne moremo imenovati boj proti alkoholizmu, temveč samo gašenje posameznih plamenčkov ob robu uničujočega alkoholnega požara.

Zakaj pa kljub omenjenim okoliščinam vseeno še vedno govorimo o boju proti alkoholizmu? Zato, ker čutimo, da so na nasprotni fronti močne

sile, ki si zelo prizadevajo za čim večjo porabo alkoholnih pijač, s tem pa tudi za širjenje alkoholizma ter, da bi jih bilo mogoče premagati samo s pravim bojem. Če natančneje pogledamo, lahko na nasprotni strani ugotovimo dve skupini »sovražnikov«.

Prvo skupino tvori nacionalni in mednarodni kapital, ki pač deluje po svojih dobro znanih zakonitostih, s ciljem po čim večjem profitu. Kapital ne izbira sredstev, tudi v socializmu ne. Ravno pri proizvodnji in distribuciji alkoholnih pijač (enako je s tobakom) vidimo, da kapital angažira določen del ljudstva za alkoholno in nikotinsko uničevanje zdravja velikega dela prebivalstva. Te sile torej poznamo, zato bi jim z določenimi političnimi in ekonomskimi ukrepi lahko pristrigili peruti.

Nevarnejša je druga skupina »sovražnikov«² na alkoholni fronti. To so tiste tehnokratske in birokratske sile, ki dopuščajo razraščanje alkoholnega kapitala, in ki posredno omogočajo širjenje drugih oblik omame (brez drog): film, plaža, pridobitništvo, vikendaštvo itd. Vse to spada v okvir različnih oblik manipulacije z ljudmi. Namen je jasen: tehnokratske sile se, kot je dobro znano, — povezujejo s kapitalom in drugimi centri moči, s ciljem, da ohranijo in utrdijo svoje pozicije. Boj proti tem silam je izredno težaven, saj zahteva dolgotrajen angažma najbolj poštenega dela subjektivnih sil, ki bi se morale vpreči v široko, globoko in dolgoročno zasnovano politično akcijo. Takšne ak-

cije sedaj ni na vidiku, zato moramo z nasprotniki na drugi strani alkoholne fronte računati kot z nespremenljivo konstanto.

Resno zatiranje alkoholizma pri nas sedaj še ni možno

Boj proti alkoholizmu je zelo zapleten proces. Znano je, da vsakršno poglobljanje ekonomske in družbene krize prispeva k širjenju alkoholizma. Kljub draginji alkoholni kapital in birokracija skrbita, da cene alkoholnih pijač ostanejo razmeroma ugodne za širok krog porabnikov. Znano je tudi, da se družba resno loti reševanja perečih problemov šele, ko zaide v brezizhodno zagato. Sedaj v takšni zagati še nismo. Vprašanje je, ali se bo družba v skrajni stiski, ko bo alkoholizem nedvomno hitro naraščal, res utegnila resno lotiti alkoholizma, ko pa je alkoholizem dejansko družbeno sprejemljiv genocid nad nemočnim in odvečnim delom prebivalstva.

Če bi se danes v Sloveniji odločili za resno zatiranje alkoholizma, bi morali poleg res ustreznih preventivnih ukrepov formirati vsaj 5000 klubov zdravljenih alkoholikov. Tolikšnega števila klubov naša družba ne bi prenesla iz preprostega razloga, da se pred svetom ne bi razodela kot zapita družba. Alergičnost naše družbe do klubov zdravljenih alkoholikov je bila v minulih dvanajstih letih desetokrat izpričana. Končno smo pred leti energično zatrli »prehitro«³ naraščanje števila klubov (30 na leto v letih 1971—1973) in zdravljenim alkoholikom (edino v Sloveniji) odvzeli pravico, da se v svojih društvi or-

S TEKOČIM RAČUNOM SI VEDNO NA TEKOČEM

Tekoči račun je nadvse praktična in nepogrešljiva zadeva! Z njim redno posluje že veliko ljudi. Njihovi prejemki se stekajo na račun v banki, uporabljajo jih s pisanjem čekovnih blanketov, drugi denar pa imajo v banki, kjer je na varnem, pa še obresti prinaša.

Če imaš tekoči račun, lahko shajaš brez gotovine..., ne pa brez denarja!

Natančneje bi vam radi predstavili način, kako torej shajati brez gotovine. Znano je, da lahko s čekom plačujete bencin na črpalki, carino, gostinske in hotelske usluge, vozovnice, celo kazen za prometni prekršek. Tako nakupujete v trgovini, plačujete stanarino, tokovino, ogrevanje...

Kako pa si prihranite še vrsto nevšečnosti pri plačevanju obveznosti?

Če imate odprt tekoči račun, je to popolnoma enostavno. Oglasite se na poslovni enoti LB. Izpolnite poseben obrazec-pooblastilo banki in stvar je opravljena. Vse izdatke, ki se vsak mesec ponavljajo v enakih zneskih, bo odslej z vašega računa poravnala Ljubljanska banka (naročnina časopisa, revije, RTV, naročnina knjig, stanarina, zavarovanje...).

To velja tudi za zneske, ki se od meseca do meseca spreminjajo. Lahko se otresete plačevanja elektrike s položnicami — na osnovi podpisa pooblastila banki in ene položnice vam tokovino vsak mesec poravnava banka. Na osnovi odrezka lahko uredite tako plačevanje še za telefonske stroške ali morda še kak mesečni izdatek.

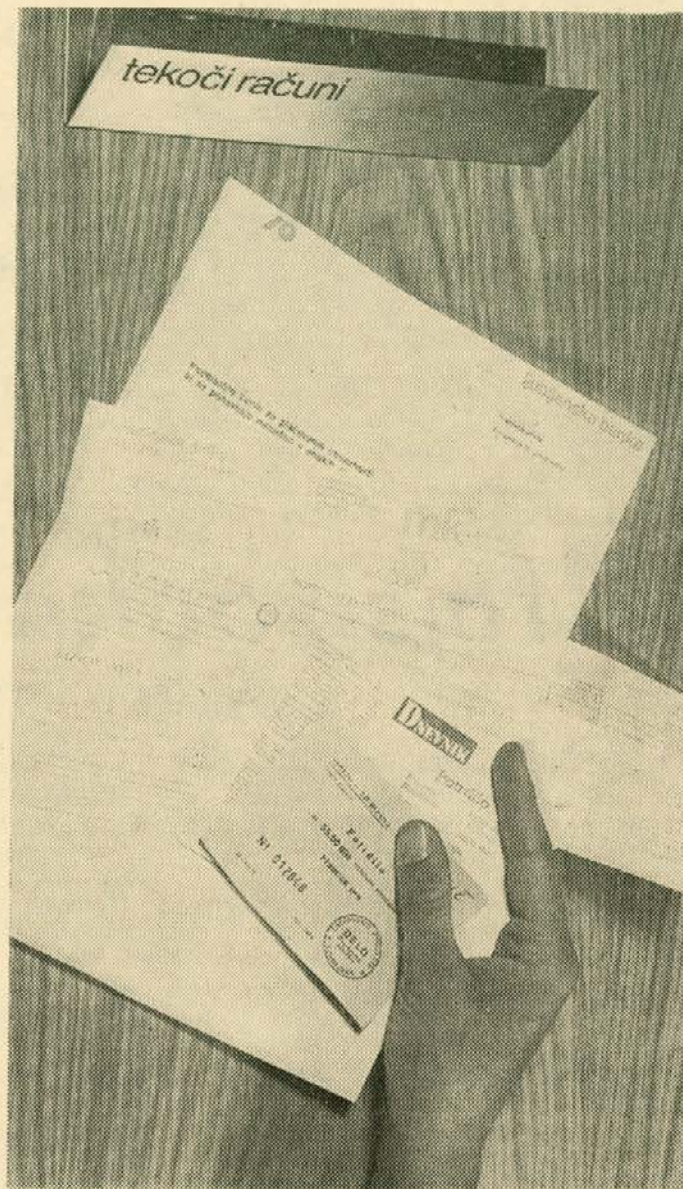
S takim plačevanjem si boste prihranili skrb, vedno boste na tekočem s plačevanjem svojih obveznosti, ne bo presenečenj s plačilnimi opomini. Danes, ko je še posebno težko razporediti denar, da poravnaš vse obveznosti, pa to in ono..., boste s takim načinom, ko boste vedeli, da vam bo v mesecu banka iz vašega dohodka poravnala še toliko obveznosti, in boste za to na računu skrbeli za kritje, prihranili zagotovo za kak mesečni obrok — plačala ga bo LB z obrestmi, ki jih boste prislužili.

Če tako poslujete, vam banka natančno vodi knjigovodstvo o vsem, kar se na računu dogaja. Vsakih deset dni prejmete izpisek o prometu in stanju, vmes pa si še sami zabeležite svoje dvige.

Takega poslovanja se zlahka navadiš: plačuješ s čeki, jih vnovčuješ v banki, plačuješ mesečne izdatke, dobiš kredit.

S tekočim računom se vedno nekaj dogaja, in resnično, s tekočim računom si vedno na tekočem!

Zvonka Štern

Ljubljanska banka
Temeljna koroška banka Slovenj Gradec

(Nadaljevanje z 2. strani)
ganizirajo na temelju vzajemne pomoči in samopomoči.

Alkoholizem je edina bolezen, kjer je dejansko možno sofinanciranje na osnovi izločanja določenega dela davka na promet alkoholnih pijač. Vsak alkoholik bi se imel pravico zdraviti in rehabilitirati na osnovi »posebnega minulega dela« torej »vloženih« sredstev za dolgoletno popivanje. Kljub

temu še zdaleč ni najnujnejših sredstev za rehabilitacijo alkoholikov.

Navedene okoliščine vplivajo na socialne delavce in druge strokovnjake, da se ne lotevajo resnega dela z alkoholiki, ali pa, da že začeto delo na tem področju zapuščajo.

Kje je izhod? Samo z uspešnim delom, z normalnim življenjem čim večjega števila rehabilitiranih alkoholikov ter z ustreznimi raziskavami

in publicistiko bomo lahko postopoma osvestili družbo o nujnosti zdravljenja alkoholikov in preprečevanju alkoholizma.

Vir:

Seminar: Socialna funkcija združenega dela in uveljavljanje socialnega dela v OZD — Referat Jožeta Ramovša: Socialna služba v združenem delu je vpet v neustrezen način obravnave alkoholikov

Marijana Gorenšek

Kljub dežju smo se odločili za vzpon

Drago Zagorc — vodja odprave je svojo nalogo dobro opravil

Mojstrovka

NAMESTO TRIGLAVA

Nedelja, 11. 9. 1983. Jasno jutro, z zvezdami posuto, nam je dajalo upe, da bomo kljub slabi napovedi Trontlja uspeli osvojiti Triglav. Ne glede na to se nas je zbralo 101, planincev, ki nismo verjeli vremenoslovcem. Toda že na poti pred Bledom nas je presenetil dež. Prispeli smo na Rudno polje, od koder naj bi pot nadaljevali peš. Toda vremenske napovedi so se tokrat, žal, uresničile. Iz nizkih oblakov se je od časa do časa vлил dež, kot bi kdo odpiral in zapiral ventil. Čeprav se je od časa do časa pokazalo tudi sonce, so nam gorski reševalci in vodniki odsvetovali, da se napotimo proti vrhu. Jasno je bilo, da je nemogoče nadaljevati pot v dežju, čeprav se je našlo nekaj junakov, ki so kljub temu hoteli na vrh. Na hitro smo sestavili nov program, kajti domov se nismo hoteli vrniti.

Po ogledu soteske Vintgar smo se napotili preko Jesenic, Kranjske gore na Vršič, kjer smo si priskrbeli prenočišča. Vreme je bilo še vedno muhasto; naliv, veter, mraz in vmes sodra. To nas ni motilo, še istega dne smo trije osvojili Mojstrovko 2332 m.

Upali smo, da bomo videli Triglav, pa se ni hotel prikazati iz gostih oblakov. Od časa do časa je sonce skozi oblake obsijalo bližnje vrhove. Pokazali so se v vsej svoji lepoti. Močan veter in mraz pa ni pustil daljšega zadrževanja in kaj hitro smo se spustili nazaj in se v topli koči okre-

pili s toplim čajem in se ogreli ob peči. Čeprav nas je Triglav zavrnil, pa nam ni pokvaril razpoloženja, še pozno v noč se je slišala pesem.

V ponedeljek zjutraj je vse naokrog pokrivala gosta megla in kazalo je, da ne bo dežja. Toda že ob prvih korakih iz koč nas je ponovno zmočilo. Toda želja, da osvojimo vrh Mojstrovke, je bila premočna in nadaljevali smo pot. Dež na srečo ni bil prehud in bili smo zadovoljni, ko smo stali na vrhu.

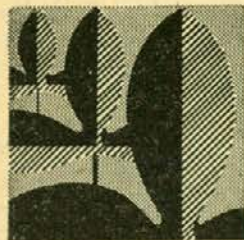
Pred odhodom avtobusov v dolino smo v koči pripravili krst za vsakega posameznika. »Rabelj« ni prizanašal z udarci. Velja si zapomniti, kdaj smo v dežju in megli osvajali Mojstrovko.

Na poti domov smo se ustavili še pri slapu Savica in v Bovcu, kjer nas je presenetilo sonce. Še postanek zaradi trojanskih krofov in izlet se je zaključil z željo, da naslednje leto ponovno organiziramo izlet na Triglav, s pripombo »brez slabega vremena«.

Jože Lenart

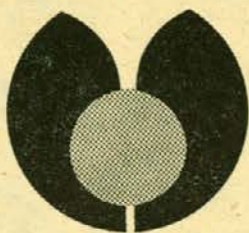

Še postanek pri izviro Soče

KOROŠKA KMETIJSKA
ZADRUGA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC

KOROŠKA ZADRUŽNA
HRANILNO KREDITNA
SLUŽBA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC

PRILOGA ZA KMETIJSTVO

PRILOGA ZA KMETIJSTVO Izhaja mesečno. Prilogo izdaja KKZ Slovenj Gradec in KZ HKS Slovenj Gradec in je sestavni del Viharnika.

Ureja uredniški odbor. Glavna urednika Rok Gorenšek in Jože Krevh.

Naslov: KKZ Slovenj Gradec, Celjska c. 7, Uredništvo priloge za kmetijstvo, telefon 842-341.

Klišeji in tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška c. 14, 62000 Maribor, 1983.

LETO III — STEVILKA 10

OKTOBER 1983

POSTNINA PLAČANA

Praznovanje pri „Tamvirtu“

»Holadri-holadro« rad zapoje, pa čeprav kar med delom na traktorju. Na traktorju bo preživel več kot polovico svojega življenja. Veseljak in zmeraj dobre volje, kakor po navadi je, Milan s traktorja že od daleč pozdravlja svoje sosede in znance, ki jih srečuje. Sam pravi, da se počuti, od kar je odstranil kabini traktorja streho nad glavo, na traktorju tako, kot kakšen »državnik« na državniskem obisku, ki se pelje v slavnostnem špalirju in stoječ v avtomobilu odzdravlja na desno in levo ljudem, zbranim ob cesti. Naj bo tako ali drugače, eno drži. Veselje do dela in življenja, njegov vedri nasmeh in dobra volja, njegov »holadri-holadro«, so nalezljivi in blagodejno vplivajo ne le nanj, pač pa tudi na njegove sosede in znance. Ti ga prav zato cenijo in spoštujejo. Radi pa ga imajo tudi kot dobrega človeka, znanca in soseda, ki je poleg tega še napreden kmet in gospodar.

Milan Goršek je bil rojen leta 1933. Imel je srečo, da je dobil ženo, ki prav zares podpira »tri vogle« pri hiši. Žena Milka, čeprav doma iz delavske družine, se je izredno dobro vživela na kmetiji. Postala je pravi strokovnjak za delo in gospodarjenje. Prav gotovo ima ona boljše evidenco o vsaki kravi posebej, kakor pa Milan.

Zlobni jeziki trdijo, da ima prav tako, če ne še natančnejšo evidenco, tudi o njem. To bo najbrž kar držalo. Saj Milan tudi sam pove, da je za vse to vedel že takrat, ko sta se z Milko jemala. Vedel je menda tudi že takrat, da je zadel »terno«. Od tod tudi

njegov veseli »holadri-holadro«, saj izhaja še iz tistih časov, ko sta se z ženo tako posrečeno ujela. No sedaj imata dva sina. Prvi je diplomiral iz strojništva, drugi bo pa naslednik na kmetiji. Tako je poskrbljeno tudi za tisto, kar je v današnjih časih drugod dostikrat usodno, to je za nasledstvo in s tem za obstoj kmetije.

»Tamvirtova« kmetija v Šentjanu pri Dravogradu meri 9 ha obdelovalne zemlje in 20 ha gozda. Redijo 30 glav govedu, največ krav, ostalo so pitanci. Mleka je kmetija oddala 28.882 litrov. Oddali so tudi 3.340 kg

žive teže govedu-pitancev. Redijo seveda tudi svinje in kokoši za domačo potrebo. Kmetija je vzorno obdelana, opremljena je z vsemi potrebnimi kmetijskimi in gospodinjskimi stroji. Milan, kot dober sosed, rad pomaga tudi sosedom pri spravi pridelkov in drugih opravilih. Hiša in gospodarsko poslopje stojijo ob zelo prometni cesti Dravograd—Slovenj Gradec. To povzroča težave, saj je treba živino goniti na pašo čez cesto ter je zato zaradi gostote prometa potrebna še dodatna skrb in previdnost. Tudi neprestano hrumenje vozil po cesti doprinaša svoje k počutju prebivalcev hiše. Toda tega so že navajeni, tako da lahko vzdržijo.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Milan v svojem najljubšem okolju

Hranilna vrednost travne silaže

Vsem je znano, kolikšne so izgube hranilnih snovi pri sušenju krme na tleh. Čeprav je bilo še pred nekaj leti seno na naših kmetijah glavna živalska krma, ga v zadnjem času vedno bolj nadomešča kvalitetna travna silaža. Če vemo, da so izgube hranilnih snovi pri sušenju krme v seno tudi do 70 % in ob ugotovitvi, da so močna krmila, ki jih kupujemo, izredno draga, se raje odločamo za siliranje trave. Za to delo bomo potrebovali manj časa in kar je glavno: pridelali bomo kvalitetnejšo osnovno živalsko krmo in s tem večjo prirajo mleka in mesa.

Seveda pa je tudi kvaliteta silaže odvisna od naše strokovne usposobljenosti in znanja. Nepravilni postopki pri siliranju v veliki meri vplivajo na kvaliteto silaže in na njeno hranilno vrednost.

Poglejmo nekaj napotkov.

Za kvalitetno silažo je pravočasna košnja bolj pomembna kot za pridelavo.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Naš 50-letnik je poln volje do življenja in dela. Njegova dobra volja premaga tudi slabo voljo, ki se ga tu in tam prime, posebno tedaj, ko se spomni raznih krivic in neenakosti, ki jih je kot kmet doživljal. To so predvsem doseganja neizenačitev pravic iz socialnega zavarovanja, letni dopusti za kmeta, letovanja na morju, predvsem pa sedanja brezglava rast cen in podobno. Čustven in tankočuten človek, kakršen je naš Milan, se ne more kar tako sprijazniti s takimi slabostmi in napakami. Mnenja je, da jih vse prepočasi odpravljamo. Po njegovem bi bilo treba dosti bolj odločno in več storiti za to.

Našemu slavljenju ob 50. obletnici življenja zato iz srca čestitamo in mu želimo še mnoga leta družinske sreče. Želimo mu še veliko uspehov na kmetiji, tako na polju kot v hlevu pri živini. Posebno pa bi radi, da bi še naprej tako veselo vozil in pozdravljal s traktorja ljudi, svoje sosede in znanca, ter si veselo zapel »holadriholadro« in še tisto po vrhu, ki pravi: »Z nobenim purgarjem pa jaz ne tavšam«!

ROK GORENŠEK

lovanje sena. Travo kosimo še pred cvetenjem. V silaži naj prevladujejo predvsem listnati deli rastlin. Plesniva ali močno potemnela silaža kaže, da se je preveč segrela, ker je bila silirano prestara, oziroma, da je bila premalo stlačena. V taki silaži so beljakovine slabše prebavljive in zato jih živali slabo izkoristijo. Slabo silažo spoznamo po tem, da močno smrdi, živali jo slabo žro, lahko pa povzročijo pri brejih kravah in teletih prebavne motnje.

To pomeni, da moramo silirati uvelo krmo. Vendar tudi taka silaža lahko ima neprijeten vonj, če smo jo slabo tlačili.

Za kakovost so potrebni predvsem trije pogoji: mlada krma, pravilna uvelost in dobro tlačenje.

Če siliramo krmo v stolpne silose, se krma takorekoč sama tlači zaradi lastne teže. Pri takem načinu siliranja bo silaža kvalitetna, če tudi se siliranje zavleče pet in več dni. V novjšem času pa se vse bolj uveljavlja siliranje v silosne kupe. Na betonsko

ploščo dolžine 15 do 35 m in širine do 6 metrov navozimo krmo do višine 1 do 2 m jo dobro stlačimo in pokrijemo s posebno folijo. Pri tem je pomembno, da krmo sproti tlačimo, najbolje s težkim traktorjem. Tak silos moramo dokončati najkasneje v dveh dneh. Ko ga dobro potlačimo ga pokrijemo s posebno folijo, katere robove zadelamo z ilovico ali zemljo. Zrak iz silosa izsesamo tako, da cev, ki smo jo potisnili pod folijo speljemo do vakuum voda molznega stroja ali pa si pomagamo s sodom za čiščenje gnojevke. Navadno je za tak način siliranja na kmetiji premalo ustrezne kmetijske mehanizacije. Predlagamo, da se posamezne kmetije med seboj povežejo in najprej silirajo pri enem kmetu, nato pri drugem itd.

Organizacija siliranja naj poteka tako, da z enim traktorjem samo kosimo in spravljamo krmo v redi, s pobiralno prikolicco vozimo iz travnika na silos in s tretjim traktorjem tlačimo. V koliko so kmetijske površine bolj oddaljene od silosa uporabljamo za prevoz krme dva traktorja, oziroma dve pobiralni prikolici. S takim načinom siliranja bomo dosegli ob najmanjših stroških kvalitetno silažo, delo bomo v celoti mehanizirali in kar je glavno, prirajo mleka in mesa bomo na kmetiji občutno zvišali.

Jože Pratnekar, dipl. ing.

Najpogostejše napake pri paši v hribovitem svetu

V koroški občini je veliko planinskih pašnikov, ki dajejo ugodne možnosti za intenzivno pašo goveje živine in ovac. Žal je v zadnjih dvajsetih letih veliko površin prerasel gozd.

V zadnjem času, ko se ponovno zavedamo pomembnosti kmetijstva, ta kmetijski svet zopet pridobiva na pomenu. V okviru posameznih temeljnih združnih organizacij pri koroški kmetijski zadrugi smo v zadnjih dveh letih ustanovili več pašnih skupnosti, z namenom, da se ta hribovski svet ponovno usposobi za intenzivno planinsko pašo.

V okviru Slovenije so bila letos odobrena namenska sredstva za obnovo planinskih pašnikov v gorskem in hribovskem svetu.

Z dosledno uresničitvijo programa bo moč na teh kmetijskih površinah

v pašni sezoni zrediti veliko glav goveje živine. Da pa bomo dosegli pričakovani učinek, moramo pravočasno odpraviti napake, ki jih delamo pri takem načinu reje govedi. Pašnike v hribovitem svetu, kjer površine samo pasemo in ne kosimo, gnojimo samo s fosforjem in kalijem, da spodbudimo rast detelj. Ker pa na tržišču navadno ni PK gnojil, pašne skupnosti kupujejo NPK gnojila in jih trosijo spomladi pred rastjo trav. Posledica tega je hitra rast trav, ki kmalu ostarijo, rast detelj pa je zavrta. Zaradi tega je bolje, da NPK gnojila trosimo šele meseca junija, ko je prva bujna rast trav že pojenjala.

Druga napaka, ki jo delamo pri planinski paši je ta, da pašnika ne razdelimo na čredinke. Izkušnje ka-

(Nadaljevanje na 3. strani)

(Nadaljevanje z 2. strani)

žejo, da je potrebno celotno površino razdeliti na najmanj štiri čredinke. Če pa zemljišče ogradimo samo z obodno ograjo, bo živina najprej popasla najboljše del pašnikov, ostali del pašnika pa ostane. Pri takem načinu paše bo imela živina samo nekaj dni spomladi dobro pašo, pozneje pa le ostarelo in nekvalitetno. Živina je tudi izpostavljena okužbi s paraziti.

Za visoko ležeči travnati svet je značilna zelo hitra rast trav. To pomeni, da je potrebno spomladi pričeti zelo zgodaj s pašo.

Pri prepozmem začetku paše, kar se v praksi pogostokrat dogaja, je prva bujna rast trav slabo izkoriščena. Obremenitev pašnika s pašno živino mora biti usklajena z rastnim potencialom travne ruše. Avgusta moramo zmanjšati obremenitev za polovico.

V praksi se dogaja, da je vso pašno sezono na pašniku enako število živali. V takih primerih je obremenitev pašnika proti koncu pašne sezone celo večja kot na začetku paše. Živina zaradi tega proti jeseni dobesedno strada. Posledica teh napak je majhen prirast pašne živine in do golega popasen pašnik. Jože ing. Pratnekar

čino masti v mleku povečuje predvsem suha krma. Če živali dobijo s krmo premalo sušine, se zniža količina tolšče.

Uporaba močnih krmil tudi vpliva na količino mlečne masti. Prevelike količine krmil v obroku znižujejo tolščo. Sploh je ugotovljeno, da krmna žita, kot so ječmen, kuzuza, rž itd. znižujejo tolščo.

Zaradi tega je bolje, da močna krmila pokladamo večkrat na dan in to v manjših količinah.

Na količino mleka vpliva brezhibnost molznega stroja in opreme. Če je molzna oprema dotrajana in slabo oskrbovana bo to zanesljivo vplivalo na količino masti v mleku.

Torej, če želimo doseči v mleku visoko tolščo, moramo upoštevati naslednje:

— s pasemsko izbiro in intenzivno selekcijo redimo take živali, ki imajo visok genetski potencial za mlečnost in količino tolšče,

— živali morajo biti zdrave,

— kravam pokladamo kvalitetno osnovno krmo, ki naj vsebuje dovolj vlaknine,

— močna krmila pokladajmo večkrat na dan,

— molsti moramo temeljito, predvsem moramo biti pozorni na zadnje curke mleka, ki vsebuje največ tolšče,

— molzna oprema naj bo brezhibna.

S takim delom bomo dosegli v prireji mleka ugodne rezultate. Tolšča bo visoka, s tem pa bomo dosegli boljše ceno.

Jože ing. PRATNEKAR

Zakaj niha količina masti v kravjem mleku

Pri nas je še vedno določeno, da je cena kravjega mleka odvisna od količine masti. Druge dežele to metodo opuščajo in dajejo poudarek predvsem beljakovinom v mleku.

Ker pa je pri nas dohodek rejca krav v precejšnji meri odvisen od tega, kolikšen odstotek tolšče vsebuje mleko, si pobliže oglejmo vzroke, zakaj količina tolšče v mleku tako niha.

Na nastajanje masti v mlečni žlezi vplivajo najpogosteje: pasma, zdravstveno stanje živali, klimatski pogoji, letni čas, način reje, krma, stadij laktacije in sam način molže.

Nastajanje tolšče v mlečni žlezi je dedno pogojeno. Posledica tega so tudi razlike v količini masti različnih pasem in celo posameznih živali iste pasme.

Zdravstveno stanje krav molznic je izredno pomembno za normalno sestavo mleka. Pri raznih obolenjih se sestava mleka bistveno spremeni. Tako se pri mastitisnih obolenjih zniža količina mleka in količina tolšče; seveda pa se pojavijo spremembe tudi pri ostalih sestavinah.

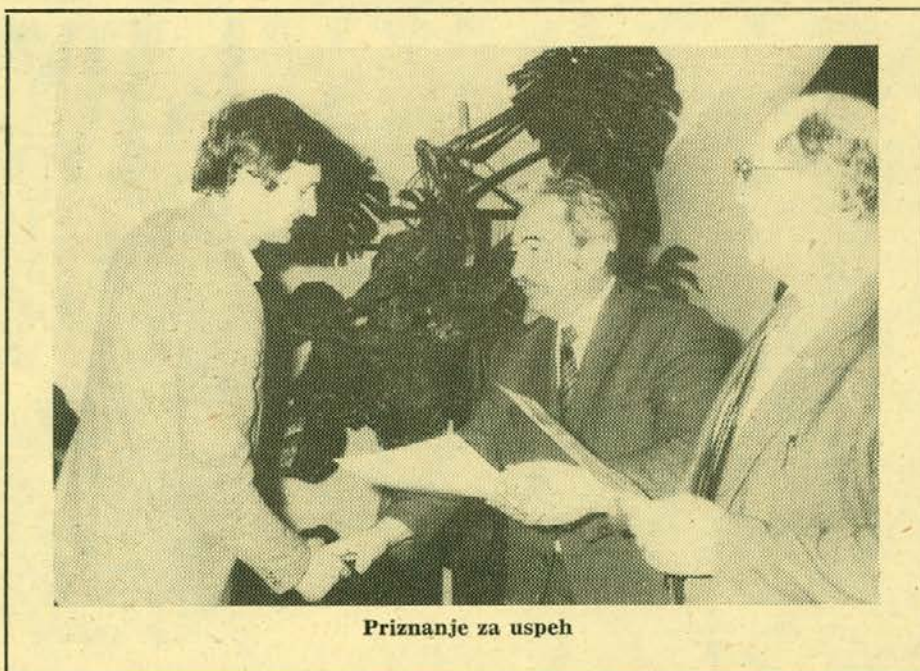
Letni časi v precejšnji meri vplivajo na nihanje mlečne masti. Najnižja povprečna količina mlečne masti je ugotovljena v poletnih mesecih. Velik vpliv imajo tudi hitre vremenske spremembe, hiter padec ali porast temperatur.

Velike razlike v količini mlečne masti se pojavijo tudi v sami laktacijski dobi. Na začetku laktacije, ko je mleko že normalne sestave, je količina tolšče najnižja, nato pa narašča do presušitve živali. Precejšnje koli-

čine tolšče so ugotovljene med jutranjo in večerno molžo.

Izreden vpliv na količino tolšče gre pripisati načinu molže. Prvi curki namolženega mleka vsebujejo le okrog 2,5 % tolšče; proti koncu molže pa količina mlečne masti naraste tudi na 10 % in več. Če krave ne pomolzemo do kraja, bo imelo mleko manj tolšče.

Najpomembnejši dejavnik, s katerim lahko proizvajalci sami vplivajo na količino masti, je način krmljenja in kvaliteta krme. Predvsem je pomembno, da krma za krave vsebuje vsaj 18 do 20 % surovih vlaken v suhi snovi celotnega obroka. Koli-

Priznanje za uspeh

Naša upokojenca

ODER SLAVKA

1. junija 1983 je bila starostno upokojena naša sodelavka, ki je delu v našem koroškem kmetijskem združenstvu dala s presledki nad 25 let svojega življenja. Rodila se je 26. 10. 1926 v Mislinji. Tam je tudi začela delati v takratni kmetijski zadrugi Mislinja. V pokoj pa je odšla iz koroške kmetijske zadruge TZO »LEDINA« v Slovenj Gradcu. Čisto pa še sedaj ne miruje, saj še pomaga pri delu v koroški hranilnici in posojilnici v Sentilju.

Ves čas, kar ga je preživela v združenstvu, je delala v knjigovodstvu. Naša Slavka je bila zelo priljubljena med svojimi sodelavci v kolektivu, predvsem zaradi svojega mirnega značaja, uglašene vedenja, svoje dobrote in prijaznosti. Pri delu je bila zanesljiva in sposobna, saj je znala narediti vse, kar je bilo potrebno. Vedno si se lahko zanesel, da bo vse prav in ob pravem času narejeno. Bila je zares v pravem pomenu dekle za vse, kakor pravimo.

Celotni kolektiv koroške kmetijske zadruge, posebno pa TZO »LEDINA« Slovenj Gradec, je z upokojitvijo naše Slavke izgubil sodelavko, ki jo bo težko nadomestiti. Zato ji prav vsi, ki smo jo spoštovali in jo radi imeli, sedaj ob njenem odhodu v zaslužni pokoj želimo, da bi ga doma srečna, zdrava in zadovoljna še dolgo uživala in se pri tem pogosto spominjala svojih sodelavk.

Rok Gorenšek

VETRIH JOŽE

Letošnjo spomlad se je upokojil in zapustil aktivne vrste kolektiva koroške kmetijske zadruge, njene TZO ODOR v Dravogradu tudi naš Vetrih Jože, kmetijski delavec in kmetijski delovodja.

Jože Vetrih se je rodil 5. aprila 1923 v Slovenj Gradcu. V kmetijski zadrugi oziroma v sedanji TZO »ODOR« KKZ se je zaposlil 1. aprila 1963. Celih 20 let svojega življenja je dal kmetijski zadrugi. Vsa ta leta je naš Jože veljal za zanesljivega, poštenega in pridnega delavca in njegovi sodelavci so ga prav zaradi teh lastnosti spoštovali in upoštevali. Več let je vozil s konji, vzgajal je ribez, opravljal gozdarska dela, pomagal pri hmelju, skratka bil je povsod, kjer koli je bil potreben zanesljiv in sposoben človek, največ pa na Podžanovem.

Jože je skrbno vzgojil tudi svojo številno družino v poštene ljudi, ki so mu v ponos in veselje.

Sodelavci koroške kmetijske zadruge, posebno tisti iz TZO »ODOR« Dravograd, pa tudi vsi njegovi znanci in prijatelji ter kmetje, ki našega Jožeta dobro poznamo, mu zato ob njegovem odhodu v zaslužni pokoj iz srca želimo, da bi preživel v krogu svoje družine še mnogo zdravih in srečnih let. Želimo pa tudi, da bi svojih sodelavcev v koroški kmetijski zadrugi ne pozabil čisto.

Rok Gorenšek

PRIJAVA V ZAVAROVANJE

Novi republiški zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki bistveno spreminja pokojninsko in invalidsko zavarovanje kmetov, zavezuje temeljne združene organizacije, da do 13. oktobra 1983 vložijo prijavo v zavarovanje za vse kmete, ki imajo lastnost združenega kmeta.

Glede na to, da je prijavo mogoče pravilno izpolniti le v sodelovanju s kmetom-zavarovancem, prosimo vse kmete, da se po prejemu vabila gotovo javijo pri svojih temeljnih združenih organizacijah.

SAMO ŠE PIJAČO

Zaljubljenca sta zavila v kavarno, sedla za mizico in se gledala, gledala...

Natakar ju ni hotel takoj motiti, nekajkrat se je sprehodil mimo, pa ga nista opazila. Končno je le pristopil k mizi.

»Tako si sladka, da bi te pri priči pohrustal!« je pravkar vzdihnil On.

»No, in kaj bi k temu še popili!« je pohitel natakar.

IZKUŠNJE

Dve prijateljici sta se pogovarjali.

— Ali je res, pravi prva, da imajo črnolasa dekleta manj uspeha pri moških kot rjavolasa in plavolaska?

— Veš kaj, pravi druga, vprašaj Silvo, ona je vse to že bila.

IGRA BESED JE LAHKO TUDI SMEŠNA

Zgodilo se je na nekem kmetijskem delovišču KKZ TZO »TRATA« Prevalje

Na farmo je prišel veterinar umetno osemenjati krave, ki so se ta dan pojale.

Pri poslu mu je pomagala mlada kmetijska tehničarka. Po končanem osemenjanju je prišla na upravo TZO, kjer so jo vprašali, s čim je pri osemenjanju krav lahko pomagala veterinarju. »Eh nič posebnega ni bilo«. Morala sem mu samo »rep« držati, da je lahko osemenil.

Jesen v gozdu

SKOK V DOMAČE LOGE - BRKINE - NAŠ BODOČI SLOVENSKI MALI „BANAT“

Značilnost izleta DIT-gozdarjev in lesarjev »Lesne« Slovenj Gradec v Brkine je številčno malo udeležencev (25) in pa neizmerno zadovoljstvo in hvaležnost gozdarjev in lesarjev, ki so se odločili pokukati čez plot »Lesne« na Primorsko. Bili so deležni brezhibno izbranega in pripravljenega ogleda lesarskih in gozdarskih obratov ter okoliških znamenitosti in naravnih lepot Brkinov.

Zaradi bojazni, da bo v VIHARNIKU zmanjkalo prostora za objavo in zaradi naročila prisotnih (bolje, da izostane kakšen drugi del potopisa), da naj se ne pozabimo zahvaliti vodji ekskurzije tov. Dolinšku in tov. Ljubi, izkoriščamo priliko, da izrazimo vse priznanje za skrbno, razgibano, strokovno bogato pripravljeno in izpeljani program obiska pri stanovskih sodelavcih Primorske.

Grajamo neenotnost ali stanovsko območno nepripadnost v gozdarstvu in lesni industriji »Lesne«, kar se posredno, delno bolj vidno, odraža tudi v nezadovoljivih gospodarskih uspehih DO.

Misel navajamo zaradi dejstva, da se je prvotno prijavilo okoli 50 članov društva, na koncu pa je odpotovalo le 25 ljudi.

Nekateri TOZD v delovni organizaciji, milo rečeno, minirajo prizadevanja zagnanih funkcionarjev o povezanem skupnem nastopanju na področjih, ki naj bi bila po naravi dela enotna.

Za gozdarski obrat Radlje na primer opažamo, da se že leta ne udeležuje skupnih prireditev.

Menimo, da je treba spoštovati skupne prireditve kot so področne ekskurzije in izleti, ki jih priredi sindikalna ali druga družbenopolitična ali strokovna organizacija tozda.

Še nekaj smo dolžni! Zahvaliti se moramo predstavnikom lesne industrije »JAVOR« Pivka za pristno in strokovno razlago njihove dejavnosti in ogleda vseh obratov kombinata.

Veliko pozornost pa so koroškim gozdarjem in lesarjem posvetili za razkazovanje področja Istre in Brkinov gostoljubni in ljubeznivi gozdarji tov. Čehovin, dipl. ing. gozd., tov. Tanja, gozd. teh. in predsednik DIT tov. Milan Race, dipl. ing. gozd.

Hvala za vse z željo, da pridete na Koroško!

Kot vsaka katastrofa prinaša poleg gorja preživelim, oziroma naravi, tudi spremembe, ki pa so ob spletu naključij lahko tudi koristne, tako so nam hrabri brkinski gozdarji zatrjevali, da so sicer ob neprecenljivi gospodarski in ekološki škodi, ki jo je povzročila žled na področju Brkinov (Krasa) pred tremi leti, s pomočjo celotne slovenske gozdarske solidarnostne akcije na drugi strani napravili napredek, ki bi bil, v primerjavi z razvojem pred katastrofo, dosežen šele v šestih desetletjih. S popravo drevja iz opustošenih gozdnih parcel (kjer naj bi sodelovala vsa gozdna gospodarstva Slovenije) in z vzporedno izgradnjo gozdnih vlak, kamionskih cest, s spremembo nasadov in namembnosti kultur ter spremljajočih objektov je slovensko gozdarstvo in posebej gozdarski TOZD Lesne Slovenj Gradec in TOK (Črna, Mislinja, Slovenj Gradec in TOZD TIS Pameče) prispevalo osnovo za ponovno vračanje ljudi na zemljo v to prelepo pokrajino gričevnate planote, skromnih in delovnih Brkincev. Mogoče jo bodo res oteli (odločeni so trdno) dosedanjemu podivjanju, neusmerjenemu zaraščanju relativnih gozdnih, oziroma kmetijskih tal, kar je, ne samo tukaj, naša rakova rana: opuščanje in neobdelovanje sicer bogatih zemljišč.

Človeka prevzame pogled na to naravno bogastvo, kjer se srečujeta sredozemska in celinska klima, kjer se raztresena naselja kot smaragdi s svetlimi stolpi svetlikajo po širokih grebenih, katere prekrivajo globače, ki se strmo spuščajo v dol, s sicer največ od 800 m visokih gor. Zanese te in doživljaš navdih pesnika, ko je zapel: »... v dolini Soča vije se do morja« ... »v Goriških brdih sam umiram jaz«.

Počasi nas vse prevzame zanosno prikazovanje možnosti vsestranskega razvoja brkinske kmetijske, gozdarske ter vzporedno porajajoče se dejavnosti različnih panog, da imajo tov. Čehovin in sodelavci prav in so res prepričani, da bi bili lahko Brkini žitnica, če že ne Dalmacije,

pa gotovo slovenskih obalnih občin in Istre.

Po več postankih, kjer smo se ustavljali, smo zaradi smiselno in strokovno izbranih razglednih točk dobili poglobljeno in pregledno predstavo o motivu Brkinov.

Še več, strokovni predstavniki Zavoda za pogozdovanje Krasa Sežana so uspeli v nas utrditi ponosno zadovoljenje, da so finančna sredstva, kakor tudi vloženo fizično in umsko delo delavcev »Lesne« Slovenj Gradec in ostalega slovenskega gozdarstva dobra in daljnosežna naložba. Nezaupljivi smo, ker se je v preteklosti v naši družbi marsikaj dogajalo, da smo bili solidarni za potrate in negospodarne dejavnosti, katere so vsilili posamezniki, ki pa v našem razvoju niso sprejemljive. Presenečeni smo bili nad uspehi, ki so jih nam gozdarji v kratko razpoložljivem času uspeli pokazati.

Na novo osnovani gozdni objekti in sektorji so lahko v ponos generaciji gozdarjev, saj so z zagnanim garaškim in strokovnim delom znali izkoristiti naravne sile in prečitati njihovo usmeritev. Zanimiva so njihova opažanja, da je možen vpliv na razvoj in povečano rojenje nekaterih vrst gozdnih hroščev cestna razsvetljava oz. avtomobilske luči.

Da je danes vedno manj neuporabnih drevesnih vrst za predelovalno lesno industrijo, smo lahko zvedeli tudi od brkinskih gozdarjev.

Zaupali so nam, da oddajo nekaj gozdnih sortimentov tudi v okroglem stanju v izvoz, ker je to pač koristni »šlager« sedanje dobe in s tem v okviru svojih razpoložljivih možnosti prispevajo pri uravnovešanju našega gospodarstva.

Hoteli pa smo poudariti, da iz črnega bora proizvajajo ladijski pod, kar je nov asortiment črnega bora in ima že osvojen tržiče. Uspeli so zadostiti in zadovoljiti lepotnim in tehničnim prvinam, ki jih zahtevajo predpisi o tem artiklu in okusu potrošnikov.

Ob tej razlagi smo se spomnili, kakšen odnos imamo pri nas do drevesnih vrst rdečega bora, macesna, kakovostne smreke in redkih a plemenitih vrst listavcev. Že v predvoj-

nih gozdarskih predpisih-uzancah zasledimo kot posebno oznako za kakovost lesa teh vrst z razvrstitvijo v pojmu »karincijska«.

Posebej smo se ustavljali in ogledovali šolski primer starega kvalitnega borovega sestaja, ki bi ga občudoval tudi največji gozdarski sladokusec. Čas, ta večni preganjalec človeka, nam je ukradel še nekaj gozdarskih užtkov in brkinskih gozdov, saj smo ob slovesu bili vsi enotnega mnenja, da se med brkinske gozdarje še vrnemo.

Počutili smo se prav nebojlene, pa tudi prizadete, ko nam je tov. Čehovin ob slovesu posredoval njihov občutek, da so v slovenskem prostoru zapostavljeni, saj jih do naravne katastrofe ni nihče obiskal, nikomur niso mogli pokazati svojih težav, prizadevanj, uspehov pa tudi neizvršenih načrtov ter gozdarskih in brkinskih lepot in posebnosti ter odkriti možnosti in obilico dela, ki ga še imajo pred sabo.

Hvaležnost za vso izkazano gostoljubnost in pozornost, ki smo je bili deležni v Brkinah, lahko delno izkažemo, če se bodo stanovski tovariši odzvali našemu vabilu in za trenutek zapustili in pozabili brkinske gošče ter se predali za spremembo in izmenjavo izkušenj v objem koroških gozdov na obronkih alpskega sveta.

Še za eno spoznanje smo bogatejši, namreč, da so strokovna srečanja v domačih logih prav tako bogata, koristna in privlačna, če so le dovolj pripravljena in primerno izbrana.

Drugi del dneva ekskurzije

Gostitelji — lesno predelovalni kombinat »JAVOR« Pivka — so s celotnim prikazom prepletajoče se proizvodnje potešili tudi gozdarske appetite. Prepričani pa smo, da tudi lesno industrijskim strokovnjakom »Lesne« niso pustili odprtih vprašanj, čeprav priznavam, da je to njihovo lovišče.

Jemljem si pravico, ker sta se strokovna ogleda prepletala, da v kratkih obrisih zajamem vtise z gozdarskimi očmi. Če bom ocenjen, da sem enostranski, mi bodo strokovni sodelavci lesarji spregledali ali pa v odgovoru dopolnili ali popravili.

Predstavniki Javora Pivka so nam velikodušno po vrsti pokazali: mehanizirano skladišče z bazenom za vodo, lupilne linije s transporterji, žagarski obrat, obrat lepljenih sortimentov (panel itd.), obrat za proizvodnjo furnirja in luščenje.

Prisotne je že ob prihodu prevzel red in pospravljenost v tovarniškem

kompleksu kombinata, tako na skladišču okroglega rezanega lesa kot v tovarni furnirja in ostale predelave lesne mase.

V primerjavi z radeljskim žagarskim obratom se kar nismo mogli načuditi, kakšen lično dimenziran topel in dejansko dopolnjen objekt so zgradili v Javoru Pivka. Čeprav je starejšega datuma, bi ga lahko mirno posneli, verjetno brez kakršnihkoli dopolnitev.

Delovni pogoji v razžagovalnem obratu se, lahko trdimo, približujejo združitvi vseh potrebnih dosedanjih izsledkov humanizacije delovnih prostorov in pogojev dela. Občutek preudarnosti in toplote napravijo na človeka nosilna strešna konstrukcija, primerno dimenzioniranih lepljenih lesnih elementov, ki skladno prehajajo v obodne zidne stene, ki so s preračunano varčnostjo in dovoljno funkcionalnostjo obložene z oblogami iz naravnega lesa. Okolje marsikatero pisarne v podjetjih učinkuje na človeka bolj moreče in zadušljivo, ker je kičasto in potrošniško opremljeno z vsemogočim nekoristnim domačim in uvoženim materialom.

Najbolj zanimiva pa je ugotovitev, da je tehnologija takšna, da so učinkovi v primerjavi z obratom v Radljah 1:5 v korist »JAVORA« Pivka. Ne pestijo jih izgube v nobenem obratu kombinata. Težave pač imajo, kolikor jih prizadenejo splošni zaostreni pogoji gospodarjenja, kateri so navedeni v zvezi z našo splošno varčevalno politiko in vplivi zunanje trga.

Ne izpostavljajo problemov pri razrezu lesa različnih drevesnih vrst. Skromno izjavljajo: ko zmanjka listavcev, pristopijo k razrezu iglavcev, če jih le imajo na zalogi. Tudi letni časi in eventualna zmrzal jim ne povzročijo glavobola.

S plačami so v danih pogojih zadovoljni in po naših nepreverjenih pismenih primerjavah (le po ustmenih izjavah in primerjavah po spominu za posamezne profile, skupine) so nekaj odstotkov višje kot pri nas.

Tržišču se prilagajajo in se vklaplajo plansko v slovenski prostor delitve dela oziroma proizvodnje lesarskih izdelkov. Opustili so npr. proizvodnjo stolov, dograjujejo pa nov obrat končnih izdelkov, ki gredo predvsem v izvoz.

Obnavljanje in zamenjavo iztrošenih strojev vršijo sprotno, po potrebi in to povezano od krožnih žag do strojev za rezanje furnirja in panel plošč. Skrbijo, da ne pride do preti-

ranega zastaranja strojev (Mušenik). Dograjujejo nove načine proizvodnje in upoštevajo okus ter potrebe kupcev.

Tudi v lesni pridelavi smo prišli do zaključka, da lahko z nepristransko, nezavisno izmenjavo izdelkov domače pameti in izvirnih rešitev kopiramo marsikaj kar v domačih logih, kar pa mnogokrat ne izkoriščamo.

Da »naši« niso od muh, so se izkazali v prostem času pri iskanju turističnih posebnosti.

Prespali smo v Lipici, si drugi dan ogledali še kobilarno Lipica in Škocjanske jame ter s pesmijo »Od Vardarja pa do Triglava« polni lepih vtisov in spoznanj odpotovali srečno domov.

Karel Dretnik

UPOKOJIL SE JE RAMŠAK PAVEL!

V letu 1983 se je zaključila tudi delovna doba merilcu lesa pri TOK gozdarstvu Ravne, Pavlu Ramšaku, rojenem 30. 6. 1933. Pri gozdarstvu Ravne se je zaposlil 1963 leta, kamor je prišel iz TOZD gozdarstva Črna na Koroškem.

Prav gotovo mu ni bilo lahko pri srcu, ko so klešče zadnjič objele hlođ in ko je zadnjič napisal dobavnico.

Navidez mladosten, tudi njemu bolezen ne prizanaša, je bil invalidsko upokojen, nekaj mesecev pred srečanjem z ABRAHAMOM.

Pavli se še vedno rad vrača v svoj kolektiv in prav je tako.

Želimo mu še veliko zdravih let in da bi se v svojem novem in prijetnem domu kar najbolje počutil.

V. Gerl

Kadrovske vesti

PRIŠLI V TOZD — AVGUST 1983

Priimek in ime — datum nastopa — naloge in opravila, ki jih bo opravljajal — organizacija, iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO SLOVENJ GRADEC

Ramšak Matjaž, 8. 8. 1983, pripravnik s srednjo šolo, prva zaposlitev

TOZD TOVARNA POHISTVA PREVALJE

Ferarič Zdenka, 2. 8. 1983, manipul. lesa, —
Svetina Ernest, 8. 8. 1983, razrez lesonita, Merx Ravne
Žvab Ivan, 22. 8. 1983, manipul. got. izdelkov, iz JNA
Beganovič Anton, 22. 8. 1983, vezanje palet, Jankovič — obrtnik Tržič

TOZD TOVARNA POHISTVA PAMEČE

Fajmut Jernej, 1. 8. 1983, lesar-pripravnik, prva zaposlitev
Verhnjak Stevan, 1. 8. 1983, lesar-pripravnik, prva zaposlitev
Majcen Andrej, 1. 8. 1983, mizar — vodja stroja, prva zaposlitev
Sagoničnik Darinka, 1. 8. 1983, pom. kuharica, Rudnik Mežica
Krebs Renata, 4. 8. 1983, pripravnica s srednjo šolo, prva zaposlitev
Mirkač Franc, 17. 8. 1983, vodja stroja, iz JNA
Topič Željko, 18. 8. 1983, pom. pri stroju, —
Kristan Aleksander, 22. 8. 1983, pomoč pri stroju, —
Senica Helena, 22. 8. 1983, pom. spaj, fur., —

TOZD TOVARNA STAVBNEGA POHISTVA RADLJE-PODVELKA

Mihael Tertinek 1. 8. 1983, lesar — krpanje grč, prva zaposlitev
Bojan Gobec, 15. 8. 1983, izvaj. nalog za les. pred., prva zaposlitev
Janez Kočivnik, 15. 8. 1983, montaža oken, prva zaposlitev
Bogdan Robnik, 15. 8. 1983, montaža oken in KK, prva zaposlitev
Asta Tinč, 22. 8. 1983, pomoč pri stroju, prva zaposlitev
Ada Medved, 22. 8. 1983, pritrjevanje pom. letve, prva zaposlitev
Dušana Planinšič, 22. 8. 1983, pritrjevanje pom. letve, prva zaposlitev
Marija Pavlič, 22. 8. 1983, pomoč pri stroju, prva zaposlitev

TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC

Katič Franjo, 5. 9. 1983, delavec pri gradnjah, prva zaposlitev
Planinšec Peter, 1. 8. 1983, vodenje TOZD, Lesna Slovenj Gradec
Kontrec Boris, 3. 8. 1983, izdel. vzmeti, TIP Otiški vrh
Praprotnik Tomaž, 4. 8. 1983, embalaranje, prva zaposlitev
Očkerl Franjo, 5. 8. 1983, nakl. in razkl. v sklad. mat., Merx Slovenj Gradec
Garmuš Dušan, 4. 8. 1983, nabij. kosi kape, prva zaposlitev
Sedar Jože, 18. 8. 1983, nakl. in razkl. got. izdel., Komunalna Slovenj Gradec
Valti Branko, 24. 8. 1983, opr. spl. opr., —

DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA POMENA

Cas Miroslav, 1. 8. 1983, član KPO za lesarstvo, Nova oprema
Klug Marija, 1. 8. 1983, pomoč v kuhinji v Filip Jakovu, prva zaposlitev
Zučko Agata, 1. 8. 1983, pomoč v kuhinji v Filip Jakovu, prva zaposlitev
Glavan Branko, 10. 8. 1983, pripravnik z visoko šolo, prva zaposlitev

TOZD BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC

Ljucović Pavle, inž., 1. 8. 1983, predstavnik
Moric Manja, 8. 8. 1983, knjigovodska dela

ODŠLI IZ TOZD — AVGUST 1983

Priimek in ime — datum odhoda — dela, ki jih je opravljajal — organizacija, v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVO CRNA NA KOROSKEM

Pipuš Adolf, 5. 8. 1983, sekač, Tovarna dušika Ruše

TOZD ZAGA MUŠENIK

Koren Maks, 10. 8. 1983, dovoz hlodovine v žago, invalidska upokojitev

TOZD TOVARNA POHISTVA PREVALJE

Krejan Irena, 26. 8. 1983, spokanje okvirjev, —

TOZD TOVARNA POHISTVA PAMEČE

Skafer Ana, 20. 8. 1983, vodja spaj. fur., invalidska upokojitev
Lakovšek Terezija, 31. 8. 1983, pomoč v kuhinji, invalidska upokojitev

TOZD TOVARNA STAVBNEGA POHISTVA RADLJE-PODVELKA

Vida Grdolinik, 31. 7. 1983, krpanje grč, starostna upokojitev
Marija Ribič, 31. 7. 1983, sest. in kontr. stekla, starostna upokojitev
Franc Verhnjak, 18. 8. 1983, čuvaj, —
Erika Zabukovec, 23. 8. 1983, pomoč pri stroju, —
Nives Langeršek, 12. 8. 1983, pomoč pri stroju, —
Robert Matjaž, 15. 8. 1983, preč. kroj na celilniku, —

TOZD TOVARNA IVERNII PLOŠČ OTIŠKI VRH

Kontrec Boris, 2. 8. 1983, del. pri verilniku, —

TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC

Ibralič Mevludin, 20. 7. 1983, delavec pri gradnjah, —
Delič Rasim, 11. 7. 1983, delavec pri gradnjah, —
Ivankovič Rozalija, 30. 8. 1983, čistilka, —

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

Klemen Ivan, 29. 7. 1983, traktorist, invalidsko upokojen
Razgorešek Ivan, 31. 8. 1983, vratar, invalidsko upokojen
Juvan Jože, 2. 7. 1983, opr. spl. opr. v miz., JNA
Karner Marija, 15. 8. 1983, šiv. tapet. materialov, upokojitev
Mrkaljevič Bajro, 7. 8. 1983, embalar. v tap. del., TUS Slovenj Gradec
Smrtnik Marjan, 16. 8. 1983, voznik tovor. avta, —
Plešnik Viktor, 16. 7. 1983, odpir. mod., LESNA — TOZD Gozdarstvo

DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA POMENA

Klug Marija, 31. 8. 1983, pomoč v kuhinji v Filip Jakovu, —
Zučko Agata, 31. 8. 1983, pomoč v kuhinji v Filip Jakovu, —

TOZD	M	Z	Skupaj
Gozdarstvo Slovenj Gradec	41	3	44
Gozdarstvo Mislinja	46	4	50
Gozdarstvo Črna	142	10	152
Gozdarstvo Radlje	131	25	156
TOK gozdarstvo Slovenj Gradec	38	3	41
TOK gozdarstvo Radlje	31	4	35
TOK gozdarstvo Ravne	26	7	33
TOK gozdarstvo Dravograd	15	3	18
Zaga Mislinja	46	6	52
Zaga Otiški vrh	55	15	70
Zaga Mušenik	39	8	47
Zaga Vuhred	69	11	80
TP Prevalje	77	141	218
TP Pameče	132	177	309
TSP Radlje-Podvelka	157	159	316
TIP Otiški vrh	206	29	235
Gradnje Slovenj Gradec	79	7	86
Transport in servisi Pameče	135	13	148
Centralno lesno skladišče Otiški vrh	41	4	45
Nova oprema Slovenj Gradec	160	132	292
Delovna skupnost Slovenj Gradec	74	115	189
Blagovni promet Slovenj Gradec	97	68	165
Interna banka Slovenj Gradec	4	30	34
Skupaj	1841	974	2815

Darinka Cerjak

V SPOMIN FRANCU!

Franc Juvan

Leno se je tisto jutro slišalo žuborenje potoka Suhodolnice, kakor bi vedelo, da se od narave poslavlja dober kmet in delavec Franc Juvan.

JUVAN Franc je bil rojen 1901 leta v kmečki družini na Pečovnikovi domačiji. Že v rani mladosti je bil pastir in nato hlapec. Kmalu pa je prišla tudi druga svetovna vojna, ki ga je dobila pri najlepših letih. Bolehen je bil, in partizani so ga pustili doma. Potrebovala ga je Pečovnikova mati Terezija, ki je ostala na kmetiji sama z majhnimi otroci. Franci se je pridno lotil gospodarjenja, pomagal, kakor se je dalo. Večkrat so ga ponoči zbudili borci ali

kurirji, da jim je dal hrane, ali jim bil za vodiča. Rad je pomagal sosedom. Tako je tudi dočkal svobodo. Pomagal je graditi porušeno domovino. Leta 1946 se je poročil in šel z ženo Marijo v Plešivec, kjer se je zaposlil pri gozdni upravi. Zjutraj ob svitu si ga že videl z žago in sekuro, kako jo je vesel mahal na delo v plešivske gozdove. Pozno zvečer se je vračal nazaj domov. S skromnimi prihranki si je leta 1960 kupil ta tihi in skromen domek ob potoku Suhodolnice. Delal je še naprej v gozdovih, vse do upokojitve 1961 leta, ko mu zdravje ni več dopuščalo. Umaknil se je v zasluženo penzijo, ki mu je bila tako skopo odmerjena. Moral si je tu in tam priložnostno zaslužiti kakšen dinar, a zadnja leta mu zdravje še to ni več dopuščalo.

Rad je sedel na klopci pred svojo lepo urejeno hišico. Tisto julijsko jutro pa je omahnil za vedno.

Na razborškem pokopališču smo se od njega za vedno poslovili dne 21. 7. 1983.

Štefka Melanšek

Nastanek in razvoj žag v Dravski dolini

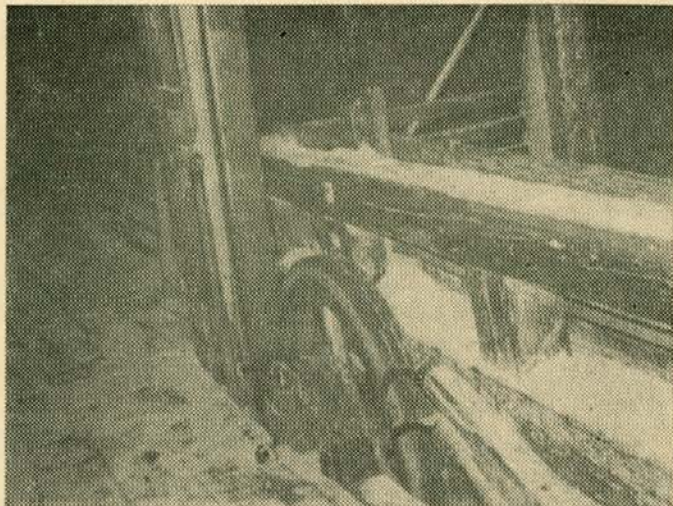
(ŽAGE NA SLOVENSKEM)

(Nadaljevanje iz 8/9 številke)

Domači gozdni delavci so se deloma preselili med rudarje, deloma pa so ostali sekači in vozniki hlodovine iglavcev na novo zgrajenih žagah, ter odvoza žaganega lesa v Vuhred na »linštate« ob Dravi, odkoder so les s splavi prevažali nad Ogrsko in Slavonijo. Vse večja poraba lesa na tem trgu je dodatno vzpodbujala vse gozdne posestnike h gradnji novih žag.

S prodajo žaganega lesa, ki je vse bolj pridobival na vrednosti, so lastniki gozdov z žagami dobili dodatne trajne dohodke in to iz gozdov, ki do takrat sploh niso dajali omembe vrednih dohodkov, izvzemši neposrednih koristi v obliki drv in gradbenega lesa za lastne potrebe. Tretji razlog tega naglega povečanja števila žag je iskati med številnimi domačimi tesarji, ki so si ob delu pridobili znanje in spretnost graditve žag. Bližnje fužine ali spretni domači kovači pa so bili sposobni izdelovati in dobavljati kovane, sicer debele žagine liste in pile. Ker je gradbeni les rasel ob sami bodoči stavbi, so bili dani vsi pogoji za hitro in ceneno gradnjo žag, posebno za tiste, ki so jih gradili na lastnem zemljišču.

V popis žag ob Vuhreščici smo dodali znak D in L za desno oz. levo obalo stojišča žag ter površine žagalnic v kvadratnih sež-

Voz s podajalnim mehanizmom — Mravljakova žaga ob Vuhreščici

njih. Pri zap. št. 2 Pernat je v Protokolu vpisan — mlin. Nova lastnica Pahernik Elizabeta, ki se je priselila v Vuhred iz Ribnice, je takoj oživila staro žago pod isto streho, ki je potem pod istimi lastniki obratovala vse do leta 1910, ko so tam zgradili elektrarno. V 3., 4., 6. in 7. povirju Šentviškega, Polnarjevega, Rehtarčevega in Šošnarjevega potoka leta 1825 ni stala niti obratovala nobena žaga. Domnevno je leta 1585 v Polnarjevem potoku stala Vabekova (Vamlekova) žaga ob Šošnarjevem potoku pa Pušnikova žaga. Obe imenovani žagi leta 1825 nista obstojali. Tu imamo edini primer nazadovanja števila žag do leta 1825 ob potokih z malo vode in težkimi spravnimi razmerami.

(Nadaljevanje prihodnjič)

80 let GD Mislinja

Gasilsko društvo Mislinja je bilo ustanovljeno leta 1903. V velikem požaru mesta Slovenj Gradec v tem letu je že sodelovala Pergerjeva »požarna bramba« žage Mislinja, z ročno batno črpalko, v katero je bilo treba nositi vodo. Leseno gasilsko orodišče je bilo v bližini sedanjega gasilskega doma.

Po tem velikem požaru cerkvene ulice v Slovenj Gradcu je bila dana pobuda okrajne gasilske župe, da se ustanovi prostovoljno gasilsko društvo Mislinja.

Takratni župan občine Mislinja, pokojni Franc Planinšec, je poleg delavcev žage Mislinja zbral še nekaj zavednih članov in ustanovil društvo ter nabavil novo batno črpalko in vprežni voz.

Pri svojem delu društvo ni imelo lahke poti. Njegovo delo sta dvakrat prekinili obe svetovni vojni, več gasilcev je izgubilo življenje.

Po osvoboditvi naše domovine je društvo ponovno oživel, saj so bili prvi spet delavci žage Mislinja. In še danes sestavljajo 90 % članov društva.

Leta 1953 je društvo proslavilo svojo 50. obletnico dela, in razvilo svoj društveni prapor.

Tega leta se je tudi ustanovila industrijska desetina gasilcev — TOZD žage Mislinja, ki je še danes v sklopu društva, nastopa vse skozi na raznih občinskih in medobratnih tekmovanjih, in dosega kar vidne rezultate.

Pred nekaj leti se je društvu priključila desetina civilne zaščite TOZD žage Mislinja.

Obe desetini imata vse orodje in opremo v gasilskem domu. V sklopu društva je tudi enota CZ krajevne skupnosti Mislinja. Društvo skrbi za strokovno izobraževanje članstva.

Društvo je v preteklem mesecu proslavilo svoj 80.-letni jubilej obstoja in delovanja na požarnem območju KS Mislinja.

Svečanost je bila v okviru gasilcev koroške regije, saj je bilo zastopanih preko 40 društev s praporom.

Ob tej slovesnosti je društvo prevzelo novo gasilsko avtocisterno TAM-6500.

Anton Flögge

Glasilo VIHARNIK izdaja organizacija združenega dela LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija r. o. — Ureja uredniški odbor: Vida Gerl, Ludvik Mori, Karel Dretnik, Hedvika Janše, Ivan Penec, Vida Vrhnjak, Andrej Sertel, Ida Robnik — Glavni urednik: Andrej Sertel, odgovorna urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek, tehnični urednik: Bruno Znidaršič — Naklada 5200 izvodov — Klišjeji in tisk: CGP Večer Maribor, Tržaška c. 14, 62000 Maribor, 1983